

Caracteristicile strategice ale Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2020

Pentru a contribui mai eficient la îndeplinirea misiunii sale, Curtea de Conturi își planifică activitatea într-un mod independent, prin elaborarea unui Program anual al activității de audit. Acest document integrează misiunile de audit ce urmează a fi realizate pe parcursul unui an.

Procesul de elaborare a Programului anual al activității de audit este unul complex și reflectă prioritățile activității de bază ale Curții.

Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2020, a fost elaborat în așa fel încât să acopere mandatul de audit financiar anual obligatoriu, domeniile sectorului public cu un impact pronunțat asupra vieții cetățenilor, autoritățile și instituțiile publice care beneficiază de resurse bugetare semnificative, inclusiv autoritățile publice centrale de specialitate și autoritățile administrației publice locale, proiecte și programe finanțate din surse externe, etc.

În procesul de planificare au fost consultate diverse surse de informații: CBTM, Legea anuală a bugetului, Strategia națională de dezvoltare, Programul de activitate al Guvernului, Obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, propuneri de potențiale tematici de audit ale subdiviziunilor structurale ale Curții, sesizări/ solicitări parvenite din partea Parlamentului, Guvernului, instituției Președintei, societății civile, ONG, informații din mass-media, etc.

Planificarea activității de audit a început cu plasarea anunțului corespunzător pe site-ul oficial al CCRM și remiterea către Parlament, Guvern și Președinție a scrisorilor de solicitare a propunerilor de tematici de audit. În același timp a fost perfectată circulara către subdiviziunile structurale ale CCRM, accentul fiind pus pe relevanța și oportunitatea tematicilor, în limita resurselor umane, materiale și de timp disponibile. În premieră, mediul de afaceri și reprezentanți ai mai multor ONG-uri au fost consultați pentru determinarea subiectelor de interes comun pe care Curtea de Conturi ar putea să le abordeze în anul 2020, în cadrul a 4 ședințe de consultări publice.

Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2020, a fost aprobat la 27 decembrie 2019 și conține 74 misiuni care urmează a fi desfășurate în anul 2020, inclusiv: **28 de misiuni de audit financiar, 32 misiuni de audit al conformității, 11 misiuni de audit al performanței și 3 follow-upuri**¹.

Statistic, în anul 2020 mandatul Curții de Conturi va cuprinde:

¹ Activitate de verificare post-audit, desfășurată de către auditori în scopul evaluării modului în care au fost abordate și executate/implementate cerințele/recomandările înaintate de CCRM, precum și impactul obținut în urma implementării/executării acestora

- audituri privind executarea bugetelor celor **9 ministere**, inclusiv 228 instituții subordonate, ceea ce valoric constituie **20,6 miliarde MDL**;
- auditul privind executarea **Bugetului de Stat** în anul 2019, inclusiv pe componentele de venituri – **42,1 miliarde MDL** și cheltuieli – **47,7 miliarde MDL**;
- auditul privind executarea **Bugetului asigurărilor sociale de stat** în anul 2019, ceea ce constituie **21,4 miliarde MDL**;
- auditul privind executarea **Fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală** în anul 2019, ceea ce constituie **7,71 miliarde MDL**;
- audituri privind conformitatea privatizării bunurilor în perioada 2013-2019, bunuri privatizate în valoare totală de peste **1,2 miliarde MDL**;
- audituri privind conformitatea achizițiilor publice în cadrul a **9 ministere**. Conform datelor din anul 2018, achizițiile publice au însumat circa 10 miliarde lei, sau aproximativ 6% din PIB. Astfel, ținând cont de importanța economică și socială a acestui proces, punând accent pe multitudinea problemelor caracteristice acestui domeniu, cât și analizând impactul generat de aceste probleme, auditarea acestui segment este una imperativă.
- audituri ale autorităților de reglementare (ANI, CA, AGEPI) care au planificat să execute în anul 2019: **29,9 mil.MDL**, **10,5 mil.MDL** și respectiv **68,4 mil.MDL**;
- audituri privind conformitatea gestionării resurselor financiare publice și a patrimoniului public de către unele întreprinderi de stat (SFS, CFM) și instituții publice (TRM), care gestionează patrimoniu public în valoare de peste **3,7 miliarde MDL**;
- auditul transferurilor din bugetul de stat către bugetele locale, constituite în cadrul a 978 primării, care în anul 2019 au fost planificate în sumă de **9,2 miliarde MDL**; ș.a.

Conceptul Programului a fost conturat reieșind din următoarele particularități:

- *prin auditul financiar:*
 - contribuim în perspectivă la consolidarea bunelor practici de evidență și de raportare financiară în autoritățile publice;
 - urmărim și ținem cont de reformele realizate în sectorul public și, în principal, în domeniul contabil și a managementului financiar;
 - inițiem misiunile de audit anuale obligatorii la ministere, astfel ca să asigurăm finalizarea acestora în termene rezonabile, pentru a fi raportate părților interesate;
 - depunem efort pentru a realiza misiunile de audit financiare calitativ și în deplină concordanță cu standardele internaționale de audit ale INTOSAI; etc.

- *prin auditul conformității:*
 - optăm pentru o abordare sistemică (transversală) a problemelor de conformitate;
 - creștem calitatea managementului sectorului public;
 - încurajăm managerii sectorului public să respecte în mod corespunzător cerințele legale în cadrul gestionării fondurilor publice încredințate;
 - ne concentrăm pe probleme de avengură și înaintăm recomandări de îmbunătățire a situațiilor constatate;
 - acordăm o atenție deosebită riscurilor de fraudă și corupție; etc.

- *prin auditul performanței:*
 - promovăm, în mod constructiv, o guvernare economică eficientă și eficace;
 - contribuim la îmbunătățirea gestiunii instituțiilor publice și la reducerea riscurilor că resursele publice vor fi utilizate ineficient;
 - oferim răspunsuri la astfel de întrebări, precum: s-a adăugat valoare?; s-a îmbunătățit performanța?; este posibil ca banii să fie cheltuiți mai bine sau mai înțelept?
 - ne concentrăm resursele de audit limitate asupra domeniilor care au impact major asupra vieții cetățenilor obișnuiți;
 - contribuim la sporirea responsabilității și transparenței autorităților publice; etc.

Dinamica misiunilor de audit, pe tipuri de audit, realizate pe parcursul ultimilor 4 ani, în sinteză, este prezentată în Tabelul de mai jos.

Misiuni de audit realizate	2017	2018	2019*	2020*
Total, inclusiv	36	65	54	74
<i>financiare</i>	16	48	34	28
<i>conformitate</i>	3	6	10	32
<i>performanță</i>	15	6	5	11
<i>follow-up</i>	2	5	5	3

Notă : entitățile cuprinse în aria de audit vor fi reflectate în Rapoartele de activitate*

Datele statistice expuse în tabel denotă că în ultimii 4 ani numărul total al misiunilor de audit este în creștere. Această situație se explică prin abordările noi de planificare și realizare a atribuțiilor Curții de Conturi în conformitate cu prevederile noii legi a CCRM, cerințele Standardelor de audit ale INTOSAI și normativele privind durata unui audit.

Prioritatea Curții rămâne a fi realizarea auditului financiar a 3 componente ale Bugetului Public Național și situațiilor financiare consolidate ale tuturor ministerelor.

După distribuirea resurselor pentru această sarcină, se planifică restul misiunilor de audit, reieșind din priorități și solicitări coroborate cu resursele disponibile.

În anul 2020, Curtea de Conturi a selectat cele mai semnificative tematici de audit, care pot aduce plusvaloare în domeniile cu impact direct asupra vieții cetățenilor. Astfel, prin realizarea auditului public extern, Curtea și-a propus să acopere:

- **domeniul social: sectorul sănătății și învățământului** prin evaluarea conformității alimentației copiilor în instituțiile de învățământ preșcolare și școlare, implementării unor proiecte și programe naționale privind controlul alcoolului, combaterea hepatitei, reducerea poverii tuberculozei;
- **domeniul transporturilor** prin evaluarea conformității gestionării patrimoniului public de către Direcția generală transport public și căi de comunicație din mun. Chișinău;
- **domeniul mediului** prin evaluarea respectării cerințelor la folosirea apelor subterane, managementului deșeurilor din plastic, situației râului Nistru în ceea ce privește riscurile care pot afecta resursele acvatice și ecosistemele;
- **domeniul tehnologiilor informaționale** prin evaluarea nivelului de disponibilitate și interoperabilitate a datelor din sectorul public și eficienței utilizării resurselor pentru crearea/implementarea și menținerea sistemelor informaționale de stat.

În conformitate cu cerințele legale, Curtea de Conturi prezintă anual Parlamentului Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public, care cuprinde principalele constatări și concluzii rezultate din misiunile de audit, oportune și absolut necesare spre a fi abordate de către Parlament, Guvern, autoritățile publice centrale și locale, în vederea îmbunătățirii managementului resurselor publice.

Întocmit de:
Tatiana Vozian
Șef DG MPR